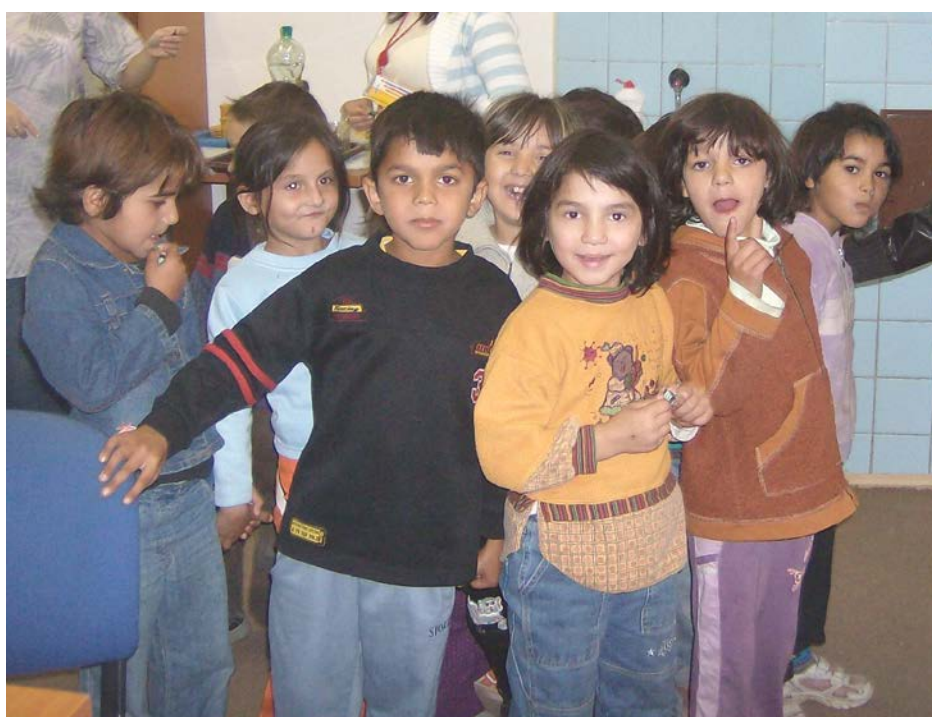

SPOLUPRÁCA VÚDPaP s UNESCO

Kvalita vzdelávania sociálne a inak znevýhodnených, osobitne rómskych detí, sa stala za posledné dve desaťročia prioritnou témou vzdelávacieho sektoru na Slovensku . Výskumný ústav detskej psychológie v Bratislave venuje tejto téme mimoriadnu pozornosť, čo dokazujú aj mnohé výskumné témy implementované do Plánu hlavných úloh za toto obdobie.

Bolo to práve na Slovensku v Moravanoch, kde sa v marci 2001 stretla skupina expertov zo Strednej a Východnej Európy a dohodli sa na dôležitých otázkach krokoch smerujúcich k založeniu **Inštitútu pre kvality vzdelávania** **Institute of Quality Education for Central and Eastern European**

countries (IQECEECEC). Následne sa v Nitre pri Univerite Konštatína Filozofa, s úzkou spoluprácou VÚDPaP a Sekcie pre výchovu a vzdelávanie SK UNESCO vytvoril projekt, ktorý dostal podporu UNESCO z Paríža ako aj Ministerstva školstva Slovenskej republiky.

Projekt mal za cieľ vytvoriť sieť odborníkov, ktorí by pomáhali členským krajinám UNESCO vo vzdelávaní a budovaní zdrojov pre programy a projekty na podporu kvalitného vzdelávania menších. Mal ambície vytvoriť subregionálnu databanku úspešných inovácií, batérií testov a ďalších užitočných nástrojov. Škoda, že vzhľadom na niektoré, najmä administratívne a finančné bariéry, nepodarilo sa kolegom v Nitre v projekte pokračovať.

Z toho dôvodu sa vo VÚDPaP následne vytvorilo, ako súčasť výskumnej úlohy P - 129 : **Centrum pre rozvoj inkluzívneho vzdelávania detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v regióne SVE** ktoré poskytuje informačno-konzultačné a poradenské služby s medzinárodnou pôsobnosťou pri VÚDPaP. Funguje v podobe networkingu, prevažne na internetovej báze. Zabezpečuje metodické, výskumné, informačné, publikačné, poradenské a konzultačné služby v regióne Strednej a Východnej Európy. Centrum je zamerané na pomoc odborným zamestnancom pri inkluzívnom vzdelávaní žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a rómskych žiakov. Poskytuje tiež informácie študentom zaujímavým sa o problematiku detí zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia (SZP). V súčasnom období sa okrem iného zaoberá aj sledovaním využitia metodických materiálov z medzinárodného tréningového programu, ktorý sa realizoval v Bratislave v roku 2013.

Spolupráca VÚDPaP s medzinárodnou organizáciou UNESCO má už historické pozadie..

Na konci 90-tych rokov minulého storočia bol VUDPaP zainteresovaný do projektu monitorovania výsledkov vzdelávania v rámci programu Vzdelávanie pre všetkých : **Monitoring Learning Achievement- Monitoring Education for All-** Goals: Focusing on Early Childhood Development and Learning Achievement (1994-1996), **Monitoring Learning Achievements of Primary School Students in Slovakia** (Survey for EFA 2000 Assessment) (1999-2001), (Evaluation of achievements in language, maths, and life skills in schools, the target groups were pupils of 1st grade and 4th grades.)

Výsledky boli boli diseminované na seminároch v Moravanoch 2001 a Nitre 2003.

V roku 1999 boli VÚDPaP a Sekcia pre vzdelávanie SK UNESCO spoluorganizátorom významnej medzinárodnej konferencie v spolupráci s medzinárodnou organizáciou pre rozvoj poradenstva (IRTAC-IAC) na čele s Prof. Hoxterom pod názvom : Poradenstvo pre deti a mládež na prelome 3. tisícročia. („*Counseling Children and Youth at the Edge of the 3rd Millennium*“, in Bratislava. Na tejto konferencii sa stretlo viac ako 140 expertov z 30 krajín Európy aj zo zámoria, ktorí sa zaoberali

poradenstvom pre deti a mládež v školskom i rodinnom prostredí. Následne sa v rokoch 2003, 2005 a 2008 uskutočnili v Bratislave semináre s témou kvalitného vzdelávania pre deti pochádzajúce zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia, v spolupráci so Sekciou pre výchovu a vzdelávanie SK UNESCO. Na uvedených podujatiach sa stretli desiatky pedagógov, psychologov, výskumníkov, sociálnych pracovníkov a ďalších expertov z krajín Strednej a Východnej Európy, ktorí si navzájom vymieňali svoje odborné skúsenosti. Boli to najčastejšie krajiny, ktoré majú dlhoročné skúsenosti so vzdelávaním detí z multikultúrneho prostredia (Kanada, USA, Izrael) ale aj krajiny, ktoré sa s uvedenými otázkami zaoberajú ako s témou , ktorá najmä v ostatných rokoch naberá na vysokej spoločenskej a politickej závažnosti (Bulharsko, Česko, Slovensko, Ukrajina, Čierna Hora, Macedónia, Bosna Hercegovina, Maďarsko, Rumunsko a ďalšie.)

Význam seminárov

- účastníci preskúmali niektoré pedagogické a psychologické prístupy k deťom zo sociálne znevýhodňujúceho prostredia
- zintenzívnila a podporila sa spolupráca medzi expertmi z rozličných krajín, ktorá vyústila do spoločných vedecko-výskumných projektov, publikácií a pod. (napr. po uskutočnení semináru v roku 2008 sa naštartovala spolupráca VUDPaP z Českom a Holandskom pri projekte štandardizácie neverbálneho inteligenčného testu pre deti predškolského veku SON-R 2 ½- 7 vyšli publikácie v českých, poľských a ruských odborných časopisoch.)
- prezentácia príspevkov v zborníku zo seminárov na CD nosiči, aj v printovej podobe a ich šírenie na ďalších medzinárodných podujatiach
- disseminácia odborných poznatkov a skúsenosti v regióne aj ďalej vo svete
- propagácia výstupov o seminárov prispela k prekonávaniu predsudkov a stereotypov vo vnímaní detí zo SZP širšou verejnosťou
- Rezolúcie a odporúčania zo seminárov boli následne pretlmočené organizácii UNESCO nielen pomocou správy, ale aj prednášky voči širšiemu publiku na zasadnutí Komisie pre vzdelávanie, ďalej

v podobe odborných príspevkov vedúcej sekcie vzdelávania SK UNESCO a pracovníčky VÚDPaP PhDr. Dagmar Kopčanovej, prednesených na zasadnutiach generálnych konferencií UNESCO v rokoch 2007, 2009, 2011, 2013 v Paríži.

Suggestions to UNESCO on specific targeted interventions

towards Quality Education for all socially, health and other disadvantaged children and youth, raised by the Slovak Republic :

The Slovak Republic supported by the Czech Republic, Romania, Bulgaria, Hungary, Ukraine, Slovenia, Croatia, Serbia, Macedonia, Monte Negro and others.

ask the Director - General,

with regard to the Plan of Action of UNESCO program Education for All by 2015 and following the UN Decade for Culture of Peace and Non-Violence for Children of the World and in accordance with the aims of the Roma Inclusion Decade, also following the United Nations Literacy Decade (2003-2015) and United Nations Education for Sustainable Development (2005-2014);

to implement the Bratislava seminars into the major program of UNESCO and organize periodically in each biennium the UNESCO regional conferences on Quality Education for socially, health and other disadvantaged children. The conferences would take place in Bratislava, that is not only strategically a very important site, but also a source of knowledge, findings and experience .

Proposal prepared by :**PhDr. Dagmar Kopčanová,**
Head of Education Section
Slovak Commission for UNESCO
in cooperation of VÚDPaP